

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/212/2019
Identifikačné číslo spisu: 8615205473
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8615205473.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ L. B., bývajúceho vo F., 2/ B. B., bývajúcej vo F., obaja zastúpení Mgr. Tatianou Halajovou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, Jégeho 16, proti žalovaným 1/ X. Z., bývajúcej v M., 2/ P. Z., bývajúcemu v M., zastúpený JUDr. Jánom Spišákom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Idanská 17, o zaplatenie 1.863 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 25C/122/2016, o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. apríla 2018 sp. zn. 5Co/266/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .
Žalobcovia majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobcovia sa žalobou podanou na Okresnom súde Košice II (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhali, aby súd zaviazal žalovanú 1/ zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom 1/ a žalobkyni 2/ sumu 1.863 eur s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 1.863 eur od 1. januára 2015 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zaviazať žalovanú k náhrade trov konania žalobcom. Okresný súd Košice II uznesením z 23. februára 2016 č. k. 25C/122/2016-40 pripustil zmenu žaloby a pribral do konania žalovaného 2/ P. Z..

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 15. decembra 2016 č. k. 25C/122/2016-143 vo výroku I. rozhodol, že žalovaný 2/ je povinný zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ 1.863 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.863 eur od 1. januára 2015 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania žalobu voči žalovanému 2/ zamietol. Vo výroku III. rozhodol, že žalobcovia 1/ a 2/ majú právo na náhradu trov konania voči žalovanému 2/. Vo výroku IV. žalobu voči žalovanej 1/ zamietol a vo výroku V. rozhodol, že žalovaná 1/ má právo na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania, ale najmä z listiny o uznaní dlhu zo dňa 19. apríla 2013 predloženej žalobcami v konaní mal za preukázané, že žalovaná 1/ uznala dlh vo výške 1.863 eur voči žalobcom a zároveň podpísala, že predmetný dlh vznikol pôžičkou, pričom predmetná listina uznania dlhu obsahuje vyhlásenie žalovanej 1/, že si požičiava sumu 1.863 eur, ktorú sa zaväzuje vrátiť do 31. decembra 2014. Uviedol, že žalovaný 2/

písomne dňa 19. apríla 2013 podpísal uznanie dlhu v sume 1.863 eur, ktorý následne vymedzil tým, že tento dlh vznikol pôžičkou. Zároveň samotná listina uznania dlhu obsahuje vyhlásenie žalovaného 2/, že si požičiava sumu 1.863 eur, ktorú sa zaväzuje vrátiť do 31. decembra 2014. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalovaný 2/ uznal dlh zo zmluvy o pôžičke vo vzťahu k žalobcom, pričom žalovaný 2/ nepreukázal úhradu predmetného záväzku žalobcom v lehote splatnosti, preto žalovaného 2/ zaviazal uhradiť dlžnú sumu 1.863 eur žalobcom, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Okrem iného za dôležitú považoval uviesť skutočnosť, že žalovaná 1/ podpísala v listine uznania dlhu zo dňa 19. apríla 2013, predloženého žalobcami v konaní, prehlásenie žalovaného 2/ ako dlžníka, ktorý uvádza žalovanú 1/ ako ručiteľku. Súd prvej inštancie konštatoval, že takéto prehlásenie dlžníka o uvedení žalovanej 1/ ako ručiteľky dlhu nepovažuje za splnenie podmienok pre vznik ručiteľského záväzku za splnenie dlhu titulom pôžičky žalovaného 2/ žalovanou 1/. Vzhľadom na uvedené, nakoľko žalobcovia mali voči žalovanému 2/ v konaní úspech v celom rozsahu, súd prvej inštancie v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením rozhodol, že žalobcovia majú voči žalovanému 2/ právo na náhradu trov konania. Zároveň žalovaná 1/ bola úspešná v konaní voči žalobcom v celom rozsahu, preto súd v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia rozhodol, že žalovaná 1/ má právo voči žalobcom na náhradu trov konania.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 10. apríla 2018 sp. zn. 5Co/266/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súhlasí s právnym záverom súdu prvej inštancie, že samotná listina uznania dlhu z 19. apríla 2013 bola podpísaná len žalovanými 1/ a 2/, pričom podpis žalovanej 1/ sa nachádza pod textom uznania dlhu, prehlásenie o požičaní sumy 1 863 eur a prehlásenia, že ak nevyplatí uvedenú sumu včas, súhlasí s dohodnutými úrokmi z omeškania, pričom podpis žalovaného 2/ je pod vyhlásením žalovanej 1/, že táto je ručiteľkou za uvedenú pôžičku, a preto konštatoval, že je správny záver súdu prvej inštancie pri takejto forme podpisu žalovaných, že v danom prípade je vylúčená okolnosť, aby žalovaní podpísali predmetnú listinu označenú ako uznanie dlhu z 19. apríla 2013 len ako podstrčenú listinu k inej listine na katastri a to v listine ohľadne návrhu na vklad vlastníckeho práva z kúpnopredajnej zmluvy. Ďalej dôvodil, že obrana žalovaných, že uznanie dlhu z 19. apríla 2013 bola podpísaná bez vypísania sumy dlhu z pôžičky, t. j. 1.863 eur (podstrčením) a že išlo pri vypísaní o iné pero ešte nepreukazuje, že vypísanie sumy dlhu - pôžičky vo výške 1.863 eur došlo až po podpise predmetnej listiny žalovanými, pretože z výpovede strán sporu, najmä žalobkyne 2/ bolo zistené, že listinu uznania dlhu pripravoval a aj sumu do nej vpisoval žalobca 1/, už nie je podstatné, či k tomuto podpisu došlo až po podpise listiny označenej ako uznanie dlhu žalovanými. Odvolací súd tak konštatoval, že žalovaný 2/ uznal dlh zo zmluvy o pôžičke vo vzťahu k žalobcom a keďže nastala splatnosť dlhu a nesplatil tento dlh, žalovaný 2/ uhradí dlžnú sumu 1.863 eur žalobcom podľa výroku rozsudku, keďže nedošlo k zmene v skutkovom stave zistenom súdom prvej inštancie.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 2/ (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na § 420 písm. f/ CSP. Vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP uviedol, že súd prvej inštancie v rámci svojho odôvodnenia nedal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany žalovaných. Rovnako mal za to, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal s podstatnými vyjadreniami právneho zástupcu žalovaných prednesenými v konaní. Dovolateľ taktiež namietal, že súd prvej inštancie a odvolací súd nepriznali tvrdeniam žalovaných, že žalobcovia dňa 19. apríla 2013 neposkytli žalovanému 2/ žiadnu pôžičku a to aj napriek skutočnosti preukázanej z predloženého originálu listiny z 19. apríla 2013, z ktorých ako dovolateľ uviedol, jasne vyplýva, že sú napísané iným perom a iným písmom. Ďalej dôvodil, že žalobcovia nepreukázali reálne poskytnutie finančných prostriedkov ako pôžičky pre žalovaného 2/ a to ešte pred vyhotovením uznávacieho prejavu z 19. apríla 2013, pretože dovolateľ má za to, že uznanie dlhu z 19. apríla 2013 nepreukazuje postupnosť uzatvorenia zmluvy o pôžičke a vzniku dlhu reálnym odovzdaním peňazí dlžníkovi a následne vyhotovenie listiny obsahujúcej uznanie takéhoto dlhu. Uviedol, že vyhlásenie o uznaní dlhu vzniklo súčasne s údajným uzavretím zmluvy o pôžičke, teda v čase, keď dlh neexistoval a do budúca bolo možné len predpokladať, že by dlh mohol vzniknúť, nebolo však určité, či vznikne a ani v akej výške vznikne. Dovolateľ tak ďalej namietal, že postupom oboch inštancií bol zbavený produkovať aj ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, čím došlo k porušeniu jeho procesných práv. Dôvodil, že za týmto účelom očakával zo strany odvolacieho súdu nariadenie

pojednávania, k čomu nedošlo, čím tak došlo k porušeniu jeho procesných práv. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. K uvedenému dovolaniu sa vyjadrili žalobcovia. Uviedli, že majú za to, že rozhodnutia súdov oboch inštancií sú zákonné a vecne správne a vychádzajú z riadne a správne zisteného skutkového stavu veci. Uviedli, že námietky a dôvody žalovaného 2/, ktoré v dovolaní uvádza sú nedôvodné a právne irelevantné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

10. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne: a) prípustný predmet, b) lehota na podanie dovolania, c) náležitosti dovolania a na subjektívne, t. j. osoba oprávnená podať dovolanie (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344).

10.1. V Civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

11. Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že dovolateľ vychádzajúc z námietky vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP namietal arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, nevykonanie dôkazu a nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ako aj nenariadenie pojednávania odvolacím súdom.

12. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku

všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ namietal, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

13. V súvislosti s námietkou, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné a arbitrárne, dovolací súd v tomto smere odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

14. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

15. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

16. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabykh proti Rusku z roku 2003). Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Vzhľadom na to, že odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie a konštatoval jeho vecnú správnosť, tak odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil, čomu tak zodpovedá aj samotný potvrdzujúci výrok odvolacieho súdu. Dovolací súd má tak za to, že potvrdzujúci výrok odvolacieho súdu tak netrpí namietanou nepreskúmateľnosťou a arbitrárnosťou v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

17. K námietke dovolateľa týkajúcej sa nevykonania dôkazu odvolacím súdom dovolací súd uvádza, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov týkajúce sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia výsledkov dokazovania. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R

37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

18. K námietke dovolateľa týkajúcej sa nenariadenia pojednávania dovolací súd uvádza nasledovné:

19. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

20. V danom prípade odvolací súd nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, pričom nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Procesné strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 § 219 CSP). Dovolací súd zdôrazňuje, že vo vzťahu k dovolateľovi nedošlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, nakoľko odvolací súd mal z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie skutkový stav náležite zistený. Neopodstatnená je preto námietka, že týmto namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

21. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že nakoľko prípustnosť dovolania dovolateľa nevyplýva z § 420 písm. f/ CSP, dovolanie dovolateľa odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.